

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

БУДАНОВ Микола Павлович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,

Українська інженерно-педагогічна академія

<https://orcid.org/0000-0001-8032-0562>

mykolabudanov@gmail.com

Сучасні умови господарювання характеризуються нестабільністю енергетичного сектора, зростанням вартості енергоносіїв, посиленням екологічних обмежень, а також геополітичними ризиками, які створюють суттєві виклики для підприємств. У таких умовах ефективне управління енергетичною безпекою стає ключовим елементом конкурентоспроможності, стійкого розвитку та економічної стабільності підприємств.

Інтеграція організаційних та економічних механізмів у системі управління енергетичною безпекою дозволяє підвищити ефективність використання ресурсів, зменшити енергозалежність підприємств, забезпечити їх адаптивність до мінливого середовища та мінімізувати ризики, пов'язані з енергетичними кризами.

Метою статті є формування теоретичного підґрунтя організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств.

Досліджено підходи різних авторів до визначень понять «організаційне забезпечення», «економічне забезпечення», «управління», «безпека», «енергетична безпека». Запропоновано авторські визначення зазначених понять.

Запропоновано теоретичне підґрунтя організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств, основними складовими якої є організаційне забезпечення, економічне забезпечення, управління, безпека та енергетична безпека.

Організаційне забезпечення спрямоване на створення структурної упорядкованості та координацію діяльності, тоді як економічне забезпечення формує фінансову базу, необхідну для реалізації стратегій енергетичної безпеки. У поєднанні з управлінськими функціями, такими як планування, організація, мотивація та контроль, це сприяє досягненню комплексного вирішення питань захисту енергетичних ресурсів підприємства.

Ключові слова: організаційне забезпечення, економічне забезпечення, управління, безпека, енергетична безпека.

THEORETICAL BASIS OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT OF ENERGY SECURITY MANAGEMENT OF ENTERPRISES

BUDANOV Mykola

Ukrainian Engineering Pedagogics Academy

Modern economic conditions are characterized by the instability of the energy sector, the increase in the cost of energy carriers, the strengthening of environmental restrictions, as well as geopolitical risks that create significant challenges for enterprises. In such conditions, effective management of energy security becomes a key element of competitiveness, sustainable development and economic stability of enterprises.

The integration of organizational and economic mechanisms in the energy security management system makes it possible to increase the efficiency of resource use, reduce the energy dependence of enterprises, ensure their adaptability to a changing environment, and minimize the risks associated with energy crises.

The purpose of the article is the formation of a theoretical basis for the organizational and economic support of energy security management of enterprises.

The approaches of various authors to the definitions of the concepts of "organizational support", "economic support", "management", "security", "energy security" have been studied. The author's definitions of the mentioned concepts are offered.

The theoretical foundation of the organizational and economic support for energy security management of enterprises is offered, the main components of which are organizational support, economic support, management, security and energy security.

Organizational support is aimed at creating structural order and coordination of activities, while economic support forms the financial base necessary for the implementation of energy security strategies. In combination with management functions such as planning, organization, motivation and control, it contributes to achieving a comprehensive solution to the issues of protecting the energy resources of the enterprise.

Key words: organizational support, economic support, management, security, energy security.

БУДАНОВ, М. (2023). ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕНЕРГЕТИЧНОЮ
ПІДПРИЄМСТВ. *Development Service Industry
Management*, (3), 218–225.
[https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(33\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(33))

BUDANOV, M. (2023). THEORETICAL BASIS OF
ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT
OF ENERGY SECURITY MANAGEMENT OF
ENTERPRISES. *Development Service Industry
Management*, (3), 218–225.
[https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(33\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(33))

**Постановка проблеми у загальному вигляді
та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями**

Організаційно-економічне забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств є складним та багатогранним процесом, який охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на досягнення сталого функціонування суб'єктів господарювання в умовах зростаючих енергетичних ризиків. Управління енергетичною безпекою вимагає створення ефективної організаційної структури, використання сучасних економічних інструментів, а також впровадження інноваційних підходів до забезпечення енергетичної стійкості.

Аналіз досліджень та публікацій

Дослідженню організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств було присвячено велику кількість наукових праць вітчизняних вчених-економістів.

Питанню організаційного забезпечення присвячено праці Болотової О. [3], Гошовської В. [4], Матюшенко О. [4], Квасовського О. [28], Кнейслер О. [28], Ніпіаліди О. [29], Коваленко Н. [10], Приходченко Л. [17], Ткач І. [17], Рогової Є. [21] та ін.

Економічне забезпечення вивчали такі вчені, як Забродська Г. [7], Забродська Л. [7], Пічугіна Т. [7], Посохов І. [16], Пуцентейло П. [19], Швагірева В. [30], Сапожнікова Є. В. [30], Ярмоленко Ю. О. [33] та ін.

Організаційно-економічному забезпеченню значну увагу приділили Божанова О. [2], Мартиненко О. [14], Пуцентейло П. [20], Сидорчук О. [23], Уварова А. [24], Черноіванова Г. [29] та ін.

Управління знайшло висвітлення в роботах таких науковців, як Коваленко Н. [9], Кривда О. [13], Піляєв В. [15], Файвішенко Д. [25], Федоренко В. [26], Лагутін Г. [26], Денисенко М. [26].

Безпека стала предметом уваги таких вчених, як Денисенко М. [5], Бреус С. [5], Заплатинський В. [8], Копанчук В. [12], Світлик О. [22], Федорова А. [27] та ін.

Підходи до вивчення енергетичної безпеки висвітлено у працях Арбузової Т. [1], Дронова Д. [6], Колодяжної І. [11], Букріної К. [11], Прохорової В. [18], Шевченко О. [31], Щурова І. [32]

Формулювання цілей статті

З теоретичної точки зору організаційно-економічне забезпечення передбачає гармонійне поєднання методів і механізмів, які дозволяють вирішувати завдання щодо оптимального використання енергоресурсів, зниження їхньої залежності від зовнішніх постачальників, впровадження енергоефективних технологій і забезпечення економічної стабільності підприємства.

Тому, доцільно провести морфологічний аналіз ключових понять, що дозволить уточнити їхній зміст, виявити структурні складові та взаємозв'язки між ними, що забезпечить глибше розуміння сутності кожного поняття, їхнього теоретичного наповнення та практичного застосування.

Виклад основного матеріалу

Підходи до визначення поняття «організаційне забезпечення» представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «організаційне забезпечення»

№	Автор	Визначення
1.	Болотова О. О. [3]	управлінська підсистема, яка включає організаційну структуру, взаємозв'язки між окремими підрозділами та посадами, сукупність регламентів у формі документів (інструкцій, положень, наказів і кваліфікаційних вимог), які описують її функціонування, для реалізації прийнятих управлінських рішень шляхом забезпечення необхідними ресурсами
2.	Гошовська В., Матюшенко О. [4]	специфічна управлінська підсистема системи управління соціальним проектом, що регламентує організацію: структури системи управління, процесу функціонування системи, якою управляють, специфічної інфраструктури, що здатна забезпечити оптимізацію зв'язку між суб'єктами проектної діяльності та забезпечення їх необхідним ресурсами
3.	Квасовський О. Р., Кнейслер О. В., Ніпіаліди О. Ю. [28]	взаємопов'язана система внутрішніх структурних служб суб'єкта господарювання, які пов'язані з розробкою та реалізацією управлінських рішень щодо окремих аспектів його фінансової діяльності
4.	Коваленко Н. В. [10]	система процесів і процедур для здійснення діяльності підприємства згідно з розробленою стратегією і поставленими цілями, яка забезпечує взаємозв'язок між підрозділами підприємства та забезпечення їх необхідними ресурсами
5.	Приходченко Л. Л., Ткач І. В. [17]	комплекс нормативно-правових, матеріально-технічних, фінансових, кадрових, інформаційних та оперативних заходів, що направлені на раціональний розподіл трудової діяльності, забезпечення адекватними умовами праці, підтримку організаційного порядку, психологічно здорової атмосфери в колективі з метою ефективного виконання цими органами своїх повноважень, і включає в себе щоденний контроль та оцінку виконаної роботи
6.	Рогова Є. І. [21]	розроблення і створення організаційної структури системи інформаційної безпеки України, створення системи сертифікації технічних і програмних засобів інформації на відповідність вимогам інформаційної безпеки

Проаналізувавши трактування різних авторів, організаційне забезпечення можна визначити як інтегровану управлінську систему, яка включає організаційну структуру, взаємозв'язки між підрозділами, ресурси, регламентовані процеси та процедури, спрямовані на досягнення стратегічних цілей підприємства.

Отже, організаційне забезпечення виступає важливою складовою управлінської системи, яка забезпечує узгодженість дій, раціональний розподіл функцій і використання ресурсів для досягнення ефективності та стабільності підприємства.

Підходи до визначення поняття «економічне забезпечення» представлено у табл. 2.

Таблиця 2

Підходи до визначення поняття «економічне забезпечення»

№	Автор	Визначення
1.	Забродська Г.І., Забродська Л.Д., Пічугіна Т.С. [7]	сукупність взаємозалежних і взаємообумовлених функціональних елементів, об'єднаних єдиною метою свого функціонування і здатних до відтворення на більш якісному новому рівні за рахунок власних фінансових та інших ресурсів
2.	Посохов І. М. [16]	регулювання відносин у фінансово-бюджетній та грошово-кредитній сферах, а також регулювання валютних відносин
3.	Пуцентайло П. [19]	виробничо-економічна діяльність незалежно від її виду, яка характеризується універсальною ознакою і загальною властивістю, це завжди перетворення економічних ресурсів у певний економічний продукт
4.	Швагірева В. С., Сапожнікова Є. В. [30]	система економічних відносин, що виникають у процесі створення й реалізації благ (послуг, товарів) між відокремленими (самостійними) суб'єктами ринку, між суб'єктами ринку й державою, між керівництвом та її трудовим колективом, між власниками капіталу та її найманими працівниками, стосовно зрівняння між затратами й доходом, розподілом та використанням прибутку
5.	Ярошенко Ю. О. [33]	аналіз питань, які впливають на поточні активи та поточні зобов'язання

Отже, економічне забезпечення – це інтегрована система процесів, ресурсів і відносин, яка забезпечує ефективну трансформацію економічних ресурсів у продукт або послугу, оптимізацію витрат і доходів, а також фінансову стабільність підприємства через регулювання економічних механізмів і взаємодію між суб'єктами ринку.

Підходи до визначення поняття «організаційно-економічне забезпечення» представлено у табл. 3.

Таблиця 3

Підходи до визначення поняття «організаційно-економічне забезпечення»

№	Автор	Визначення
1.	Божанова О. В. [2]	сукупність організаційних й економічних заходів щодо об'єкта управління
2.	Мартиненко О. В. [14]	сукупність динамічних процедур, форм, методів та інструментів управління, використання яких дає змогу формувати й реалізовувати конкретну послідовність заходів, що спрямовані на стабільне функціонування підприємства, його стійкий, перспективний розвиток
3.	Пуцентайло П. Р. [20]	сукупність економічних, адміністративних, правових, організаційних методів впливу на об'єкт управління
4.	Сидорчук О. Г. [23]	сукупність засобів, принципів, суб'єктів та об'єктів управління, реалізується за схематичним алгоритмом циклу управління
5.	Уварова А. Є. [24]	сукупність взаємопов'язаних елементів організаційної та економічної підсистем підприємства, поєднання яких створює передумови реалізації цільових настанов діяльності підприємства
6.	Черноіванова Г. С. [29]	сукупність принципів, форм, методів та інструментів управління

Таким чином, організаційно-економічне забезпечення можна визначити як комплекс заходів, інструментів, підсистем та методів управління, які інтегрують організаційні й економічні складові з метою ефективного функціонування та розвитку підприємства.

Підходи до визначення поняття «управління» представлено у табл. 4.

Таблиця 4

Підходи до визначення поняття «управління»

№	Автор	Визначення
1.	Коваленко Н.В. [9]	спрямованість дій або напрям руху в системі. Будь-який рух чи дія здійснюється за допомогою механізму, який діє в самій системі, де діє дві підсистеми: керівник – суб'єкт управління і підлеглий – об'єкт управління.
2.	Кривда О. В. [13]	процес планування, організації, керівництва та контролю діяльності членів організації та використання всіх інших її ресурсів для досягнення поставлених цілей
3.	Піляєв В. Р. [15]	цілеспрямований вплив апарату управління суб'єкта господарювання на трудовий колектив для досягнення поставленої мети
4.	Файвішенко Д. С. [25]	усвідомлений вплив на об'єкти, процеси учасників їх взаємодії з метою отримання бажаних результатів
5.	Федоренко В., Лагутін Г., Денисенко М. [26]	процес перероблення інформації задля підготовки, ухвалення та реалізації рішень, що забезпечують підвищення ефективності роботи організації, поліпшення якості продукції

Визначення різних авторів відображають різні аспекти управління, тому можна дійти висновку, що управління доцільно розглядати як багатовимірний процес, що охоплює планування, організацію, мотивацію та контроль для досягнення цілей організації.

Підходи до визначення поняття «безпека» представлено у табл. 5.

Таблиця 5

Підходи до визначення поняття «безпека»

№	Автор	Визначення
1.	Денисенко М.П., Бреус С.В. [5]	стан захищеності від чого завгодно і може використовуватись як до захисту особи, так і суспільства та держави в цілому
2.	Заплатинський В. М. [8]	такі умови, в яких перебуває складна система, коли дія зовнішніх факторів і внутрішніх чинників не призводить до процесів, що вважаються негативними по відношенню до даної складної системи у відповідності до наявних, на даному етапі, потреб, знань та уявлень
3.	Копанчук В.О. [12]	здатність й можливість самореалізації тієї чи іншої соціальної системи в реальних умовах її буття
4.	Світлик О.М. [22]	стан об'єктивної дійсності, при якому відсутні прямі чи потенційні впливи, що змінюють суспільний порядок, що в свою чергу призводить до настання несприятливих наслідків у вигляді його змін (трансформації) в часі і просторі від більш ефективного до менш ефективного (гальмування соціального прогресу)
5.	Федорова А. М. [27]	відсутність загроз в усіх сферах життя, що сприяє сталому людському розвитку і залежить від рівня правової культури, свідомості та відповідальності кожного члена громади, досягнення якої можливо шляхом взаємодії органів публічної влади з громадянським суспільством та збільшення кількості превентивних заходів

Отже, поняття «безпека» охоплює широкий спектр аспектів, пов'язаних із захищеністю, стабільністю та відсутністю загроз для різних систем (особистість, суспільство, держава тощо). Таким чином, можна дійти висновку, що безпека – це стан захищеності системи (особистості, суспільства, держави чи іншої складної системи) від прямих або потенційних загроз, що забезпечується через створення умов для стабільного функціонування, запобігання негативним впливам та сприяння сталому розвитку відповідно до сучасних потреб і уявлень.

Підходи до визначення поняття «енергетична безпека» представлено у табл. 6. Таким чином, енергетична безпека охоплює аспекти захищеності енергетичного потенціалу, стабільності його функціонування, здатності до протистояння загрозам та забезпечення ресурсами.

Таблиця 6

Підходи до визначення поняття «енергетична безпека»

№	Автор	Визначення
1.	Арбузова Т. В. [1]	стан забезпечення держави паливно-енергетичними ресурсами, що гарантують її повноцінну життєдіяльність і, по-друге, як стан безпеки енергетичного комплексу та здатність енергетики забезпечити нормальне функціонування економіки, енергетичну незалежність країни
2.	Дронов Д. С. [6]	невід'ємна складова економічної і національної безпеки, умова існування та розвитку національних суспільних відносин і держави, досягнення стану технічно надійного, стабільного, економічно ефективного та екологічно прийнятного забезпечення енергетичними ресурсами економіки й соціальної сфери країни та створення умов для формування і реалізації політики захисту національних інтересів у всіх сферах суспільного життя
3.	Колодяжна І. В., Букріна К. А. [11]	стан захищеності енергетичного потенціалу підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз у різних формах, що забезпечує його стабільний розвиток відповідно до статутних завдань, а також здатність до протистояння та відтворення його організації й статусу
4.	Шевченко О.А. [31]	захищеність національних інтересів у сфері забезпечення доступу до надійних, стійких, доступних і сучасних джерел енергії технічно надійним, безпечним, економічно ефективним та екологічно прийнятним способом в нормальних умовах і в умовах особливого або надзвичайного стану
5.	Щуров І. В. [32]	ступінь захищеності енергосистеми підприємства від негативного впливу внутрішніх і зовнішніх чинників

Отже, енергетична безпека – це стан захищеності енергетичної системи (підприємства, національної економіки чи держави) від зовнішніх і внутрішніх загроз, що забезпечує стабільне, технічно надійне, економічно ефективне та екологічно прийнятне функціонування енергетичних ресурсів, а також створює умови для розвитку, незалежності та реалізації стратегічних інтересів.

З цього випливає, що управління енергетичною безпекою – це цілеспрямований процес планування, організації, мотивації, контролю та аналізу, спрямований на забезпечення стійкого функціонування підприємства шляхом раціонального використання енергоресурсів, мінімізації ризиків енергетичної залежності та забезпечення адаптивності до змін зовнішнього середовища.

На рис. 1. зображено теоретичне підґрунтя організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств, яке відображає взаємодію організаційного та економічного забезпечення в рамках забезпечення економічних процесів, інтегрованих у систему управління енергетичною безпекою.

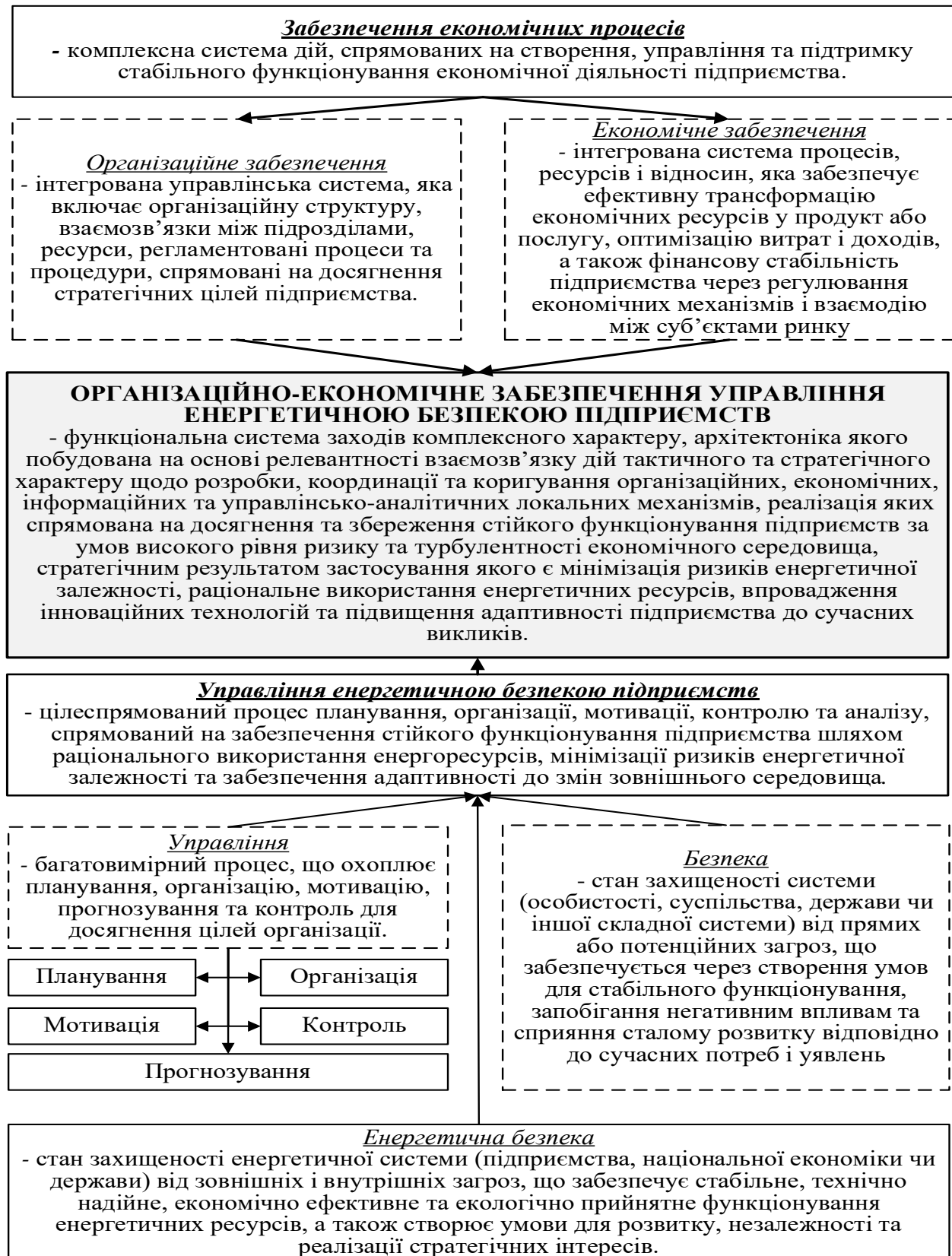

Рис. 1. Теоретичне підґрунтя організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств

Таким чином, організаційно-економічне забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств – це функціональна система заходів комплексного характеру, архітектоніка якого побудована на основі релевантності взаємозв'язку дій тактичного та стратегічного характеру щодо розробки, координації та коригування організаційних, економічних, інформаційних та управлінсько-аналітичних локальних механізмів, реалізація яких спрямована на досягнення та збереження стійкого функціонування підприємств за умов високого рівня ризику та турбулентності економічного середовища, стратегічним результатом застосування якого є мінімізація ризиків енергетичної залежності, раціональне використання енергетичних ресурсів, впровадження інноваційних технологій та підвищення адаптивності підприємства до сучасних викликів.

Основними функціональними елементами організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств є управлінські підходи, що охоплюють класичні функції, такі як планування, організація, мотивація, прогнозування та контроль, а також енергетична безпека як цільова складова.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Отже, у сучасних мінливих умовах організаційно-економічне забезпечення управління енергетичною безпекою є ключовим елементом стабільного функціонування та сталого розвитку підприємств.

Аналіз теоретичних підходів до визначення складових організаційно-економічного забезпечення управління енергетичною безпекою підприємств підтвердив багатогранність і комплексність цієї проблематики. Інтеграція зазначених складових сприяє ефективній адаптації підприємств до динамічних змін зовнішнього середовища та мінімізації ризиків енергетичної залежності.

Доцільно стверджувати, що гармонійне поєднання організаційних та економічних механізмів у системі управління енергетичною безпекою є важливими. Організаційне забезпечення створює структурну упорядкованість і сприяє координації діяльності, тоді як економічне забезпечення формує фінансову основу для реалізації заходів з енергетичної безпеки. Таке поєднання є базою для впровадження сучасних управлінських підходів, що враховують інноваційні технології та методи енергоефективності.

Література

1. Арбузова Т. В. Енергетична безпека в контексті економічної, екологічної та техногенної безпеки держави. *Екологічна безпека держави: тези доповідей Всеукраїнського круглого столу*, м. Київ, 16 вересня 2021 року / редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2021. С. 259-264.
2. Божанова О. В. Організаційно-економічне управління змінами на промисловому підприємстві. *Національний вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10. Ч. 1. С. 39–42.
3. Болотова О. О. Сутність організаційно-економічного забезпечення ефективності менеджменту персоналу. *Управління розвитком*. 2018. № 2 (192). С. 119-125.
4. Гошовська В., Матюшенко О. Управління соціальними проєктами в Україні: інституціональне забезпечення. *Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку* : матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2020 р.) : у 3 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2020. Т. 2. С. 156-158.
5. Денисенко М.П., Бреус С.В. Безпека як категорія та основні підходи до її трактування. *Економічна система країни в контексті міжнародного співробітництва: стан та перспективи розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 26-27 січня 2018 року. – У 2-х ч.: Ч. 1. – Львів : ГО "Львівська економічна фундація", 2018. С. 37-40.
6. Дронов Д. С. Енергетична безпека як невід'ємна складова економічної і національної безпеки України. *Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення* : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпро, 25 жовт. 2019 р. / за заг. ред. О. Ю. Бобровської. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. С. 102-105.
7. Забродська Г.І., Забродська Л.Д., Пичугіна Т.С. Організаційно-економічне забезпечення функціонування туристичного підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2018. Вип. 1. С. 183-196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2018_1_20
8. Заплатинський В. М. Логіко-детермінантні підходи до розуміння поняття «Безпека». *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2012. Вип. 5. С. 90-98.
9. Коваленко Н.В. Система управління розвитком підприємства та її складники. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 4(72). С. 98-107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-4-15>
10. Коваленко Н.В. Організаційне забезпечення управління розвитком підприємств: цілі, принципи, функції та завдання. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Т. 30 (69). № 4. С. 69-77. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-4-13>
11. Колодяжна І. В., Букріна К. А. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23, ч. 1. С. 135-140. URL:

12. Копанчук В.О. Національна безпека та система її забезпечення. *Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 18–19 березня 2020 р. / за заг. ред. В. П. Садкового. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2020. С. 66-68.
13. Кривда О. В. Управління персоналом на сучасному підприємстві: необхідність та виклики. *Управління персоналом в інституційній економіці*: матеріали I Всеукр. наук. практ. студ., аспір. і мол. вчених 29 квітня 2020 року. – Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020 С. 121-123.
14. Мартиненко О. В. Організаційно-економічне забезпечення реалізації експортного потенціалу деревообробних підприємств України. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 23. С. 133–141. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.23.2022.264651>
15. Піляєв В. Р. Економічна сутність управління підприємством. *Економіка в умовах глобалізації: проблеми, тенденції, перспективи* : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 10 – 12 груд. 2018 р., м. Дніпро / відп. ред.: В.М. Шаповал, В.Я. Швець, Б. Шлюсарчик; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка»; Жешувський ун-т. – Дніпро: НТУ «ДП», 2018. С. 159-161.
16. Посохов І. М. Організаційно-економічний механізм корпоративної взаємодії в рамках корпоративної структури «МЕТЗАЛМАШБУДЕНЕРГО». *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. № 45. С. 114-119.
17. Приходченко Л. Л., Ткач І. В. Організаційне забезпечення реалізації принципів прозорості та відкритості: складові ефективності. *Менеджер*. 2018. № 3 (80). С. 45-55.
18. Прохорова, В. (2023). Реформування енергетичного сектору України в контексті управління енергетичною безпекою. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка, 15(30). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-15\(30\)-03](https://doi.org/10.33296/2707-0654-15(30)-03)
19. Пуцентейло П. Організаційно-економічне забезпечення ефективного розвитку тваринництва в умовах кризи. *Економічний дискурс*. 2016. №2. С. 37-46.
20. Пуцентейло П. Р. Організаційно-економічне забезпечення конкурентоспроможного розвитку м'ясного скотарства України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Тернопіль, 2012. 454 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1574/1/dis_Pucenteylo%20P.P..pdf.
21. Рогова Є. І. Аналіз системи забезпечення інформаційної безпеки. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. С. 6-8. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2019.4.3.2>
22. Світлик О.М. Конституційна безпека держави як вид національної безпеки держави: понятійно-категорійний апарат. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. №4. С. 102-108.
23. Сидорчук О. Г. Соціальна безпека: державне регулювання та організаційно-економічне забезпечення : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 492 с.
24. Уварова А. Є. Обґрунтування напрямів удосконалення організаційно- економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 3. С. 208–215.
25. Файвіщенко Д. С. Теоретичні основи стратегічного управління брендом. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2019. №17. С. 232-238. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-37](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-37)
26. Федоренко В., Лагутін Г., Денисенко М. Інвестиційно-інноваційний розвиток в контексті економічної безпеки підприємства: монографія. Київ: ТОВ «ДКС центр», 2015. 350 с.
27. Федорова А. М. Компаративний аналіз дефініції "безпека". *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 11. С. 144–148.
28. Фінансовий менеджмент: підручник / О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. – Тернопіль: Вид-во «Економічна думка», 2018. – 478 с.
29. Черноіванова Г. С. Концептуально-методологічний підхід до організаційно-економічного забезпечення інноваційної праці. *Бізнес Інформ*. 2022. №5. С. 27–32. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-27-32>
30. Швагірева В. С., Сапожнікова Є. В. Фактори впливу на організаційне забезпечення зовнішньо-економічної діяльності промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. №5/2. С. 20-23.
31. Шевченко О.А. Енергетична безпека як невід'ємний елемент забезпечення економічної безпеки держави в стратегіях національної безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2021. Вип. 67. С. 163-168. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.32>
32. Щуров І. В. Дослідження підходів до оцінювання енергетичної безпеки підприємств. *Challenges in Science of Nowadays* : Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference. Washington, USA (November 16-18, 2022). 2022. С. 511-514.
33. Ярмоленко Ю. О. Сталий розвиток аграрного сектору економіки та його економічне забезпечення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 110-115.

References

1. Arbuzova T. V. Enerhetychna bezpeka v konteksti ekonomichnoi, ekolohichnoi ta tekhnohennoi bezpeky derzhavy. *Ekolohichna bezpeka derzhavy: tezy dopovidei Vseukrainskoho kruhloho stolu*, m. Kyiv, 16 veresnia 2021 roku/ redkol. O.S. Voloshkina ta in. – К.: ІТТА, 2021. S. 259-264.

2. Bozhanova O. V. Orhanizatsiino-ekonomichne upravlinnia zminamy na promyslovomu pidpriemstvi. Natsionalnyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Ser.: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo. 2016. Vyp. 10. Ch. 1. S. 39–42.
3. Bolotova O. O. Sutnist orhanizatsiino-ekonomichnoho zabezpechennia efektyvnosti menedzhmentu personalu. Upravlinnia rozvytkom. 2018. № 2 (192). S. 119-125.
4. Hoshovska V., Matiushenko O. Upravlinnia sotsialnymy proiektamy v Ukraini: instytutsionalne zabezpechennia. Ukraina 2030: publichne upravlinnia dlia staloho rozvytku : materialy shchorich. mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 2020 r.) : u 3 t. / za zah. red. A. P. Savkova, M. M. Bilynskoj, O. M. Petroie. Kyiv : NADU, 2020. T. 2. S. 156-158.
5. Denysenko M.P., Breus S.V. Bezpeka yak katehoriia ta osnovni pidkhydy do yii traktuvannia. Ekonomichna systema krainy v konteksti mizhnarodnoho spivrobitnytstva: stan ta perspektyvy rozvytku : materialy Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii, m. Lviv, 26-27 sichnia 2018 roku. – U 2-kh ch.: Ch. 1. – Lviv : HO "Lvivska ekonomichna fundatsiia", 2018. S. 37-40.
6. Dronov D. S. Enerhetychna bezpeka yak nevidiemna skladova ekonomichnoi i natsionalnoi bezpeky Ukrainy. Stalyi rozvytok terytorii: problemy ta shliakhy vyrishennia : materialy Kh Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Dnipro, 25 zhovt. 2019 r. / za zah. red. O. Yu. Bobrovskoi. – Dnipro : DRIDU NADU, 2019. S. 102-105.
7. Zabrodska H.I., Zabrodska L.D., Pichuhina T.S. Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia funktsionuvannia turystychnoho pidpriemstva. Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh. 2018. Vyp. 1. S. 183-196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esrptp_2018_1_20
8. Zaplatynskyi V. M. Lohiko-determinantni pidkhydy do rozuminnia poniattia «Bezpeka». Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Fizychno vykhovannia, sport i zdorovia liudyny. 2012. Vyp. 5. S. 90-98.
9. Kovalenko N.V. Systema upravlinnia rozvytkom pidpriemstva ta yii skladnyky. Problemy systemnoho pidkhydu v ekonomitsi. 2019. № 4(72). S. 98-107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-4-15>
10. Kovalenko N.V. Orhanizatsiine zabezpechennia upravlinnia rozvytkom pidpriemstv: tsili, pryntsyipy, funktsii ta zavdannia. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Ekonomika i upravlinnia. 2019. T. 30 (69). № 4. S. 69-77. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-4-13>
11. Kolodiazna I. V., Bukrina K. A. Ekonomichna bezpeka v systemi staloho funktsionuvannia pidpriemstva. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. 2019. Vyp. 23, ch. 1. S. 135-140. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/25549/1/Kolodiazna%20I.%20V.%2c%20Bukrina%20K.%20A..pdf>
12. Kopanchuk V.O. Natsionalna bezpeka ta systema yii zabezpechennia. Derzhavne upravlinnia u sferi tsyvilnoho zakhystu: nauka, osvita, praktyka : materialy Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi internet-konferentsii, 18–19 bereznia 2020 r. / za zah. red. V. P. Sadkovoho. – Kh. : Vyd-vo NUTsZU, 2020. S. 66-68.
13. Kryvda O.V. Upravlinnia personalom na suchasnomu pidpriemstvi: neobkhdnist ta vyklyky. Upravlinnia personalom v instytutsiini ekonomitsi: materialy I Vseukr. nauk. prakt. stud., aspir. i mol. vchenykh 29 kvitnia 2020 roku. – Kyiv KPI im. Ihoria Sikorskoho, 2020 C. 121-123.
14. Martynenko O. V. Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia realizatsii eksportnoho potentsialu derevoobrobnykh pidpriemstv Ukrainy. Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut». 2022. № 23. S. 133–141. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.23.2022.264651>
15. Piliaiev V. R. Ekonomichna sutnist upravlinnia pidpriemstvom. Ekonomika v umovakh hlobalizatsii: problemy, tendentsii, perspektyvy : zb. materialiv IV mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf., 10 – 12 hrud. 2018 r., m. Dnipro / vidp. red.: V.M. Shapoval, V.Ia. Shvets, B. Shliusharchyk; M-vo osvity i nauky Ukrainy, Nats. tekhn. un-t «Dniprovska politekhnika»; Zhesluvskiy un-t. – Dnipro: NTU «DP», 2018. S. 159-161.
16. Posokhov I. M. Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm korporatyvnoi vzaiemodii v ramkakh korporatyvnoi struktury «METZALMASHBUDENRHO». Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. 2014. № 45. S. 114-119.
17. Prykhodchenko L. L., Tkach I. V. Orhanizatsiine zabezpechennia realizatsii pryntsyipiv prozorosti ta vidkrytosti: skladovi efektyvnosti. Menedzher. 2018. № 3 (80). S. 45-55.
18. Prokhorova, V. (2023). Reformuvannia enerhetychnoho sektoru Ukrainy v konteksti upravlinnia enerhetychnoiu bezpekoiu. Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Serii Ekonomika, 15(30). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-15\(30\)-03](https://doi.org/10.33296/2707-0654-15(30)-03)
19. Putsenteilo P. Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia efektyvnoho rozvytku tvarynytstva v umovakh kryzy. Ekonomichnyi diskurs. 2016. №2. S. 37-46.
20. Putsenteilo P. R. Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia konkurentospromozhnoho rozvytku miasnoho skotarstva Ukrainy : dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.03. Ternopil, 2012. 454 s. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1574/1/dis_Putsenteilo%20P.R..pdf
21. Rohova Ye. I. Analiz systemy zabezpechennia informatsiinoi bezpeky. Pivdenoukrajnskyi pravnychy chasopys. 2019. № 4. S. 6-8. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2019.4.3.2>
22. Svitlyk O.M. Konstytutsiina bezpeka derzhavy yak vyd natsionalnoi bezpeky derzhavy: poniatiino-katehoriini aparat. Porivnialno-analityчне pravo. 2020. №4. S. 102-108.
23. Sydorchuk O. H. Sotsialna bezpeka: derzhavne rehuliuвання ta orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia : monohrafiia. Lviv : LRIDU NADU, 2018. 492 s.
24. Uvarova A. Ye. Obgruntuvannia napriamiv udoskonalennia orhanizatsiino- ekonomichnoho zabezpechennia lohistychnoi diialnosti torhovelnoho pidpriemstva. Ekonomichnyi analiz. 2018. T. 28. № 3. S. 208–215.
25. Faivishenko D. S. Teoretychni osnovy stratezhichnoho upravlinnia brendom. Elektronne naukovе fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk «Modern Economics». 2019. №17. S. 232-238. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-37](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-37)
26. Fedorenko V., Lahutin H., Denysenko M. Investytsiino-innovatsiinyi rozvytok v konteksti ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: monohrafiia. Kyiv: TOV «DKS tsentr», 2015. 350 s.
27. Fedorova A. M. Komparatyvnyi analiz definitsii "bezpeka". Investytsii: praktyka ta dosvid. 2018. № 11. S. 144–148.
28. Finansovy menedzhment: pidruchnyk / O. V. Kneisler, O. R. Kvasovskiy, O. Yu. Nipalidi; za red. d-ra ekon. nauk, profesora Kneisler O. V. – Ternopil: Vyd-vo «Ekonomichna dumka», 2018. – 478 s.
29. Chernovanova H. S. Kontseptualno-metodolohichni pidkhydy do orhanizatsiino-ekonomichnoho zabezpechennia innovatsiinoi pratsi. Biznes Inform. 2022. №5. C. 27–32. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-27-32>
30. Shvahireva V. S., Sapozhnikova Ye. V. Faktory vplyvu na orhanizatsiine zabezpechennia zovnishno-ekonomichnoi diialnosti promyslovoho pidpriemstva. Ekonomika. Finansy. Pravo. 2019. №5/2. S. 20-23.
31. Shevchenko O.A. Enerhetychna bezpeka yak nevidiemnyi element zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy v stratehiikakh natsionalnoi bezpeky Ukrainy. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. 2021. Vyp. 67. S. 163-168. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.32>
32. Shchurov I. V. Doslidzhennia pidkhydy do otsiniuvannia enerhetychnoi bezpeky pidpriemstv. Challenges in Science of Nowadays : Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference. Washington, USA (November 16-18, 2022). 2022. S. 511-514.
33. Iarmolenko Yu. O. Ctalyi rozvytok ahranoho sektoru ekonomiky ta yoho ekonomichne zabezpechennia. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2015. № 22. S. 110-115.